

เสวนา คลังสมอง-คลังปัญญาสยาม (ครั้งที่ 51)

เรื่อง “Digital Higher Education Credential Wallet Infrastructure for Thai Higher Education”

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตุลย์ ไตรยสรรรค์

อาจารย์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

วันพฤหัสบดีที่ 31 กรกฎาคม 2568 เวลา 10.00 - 11.00 น. ณ สถาบันคลังสมองของชาติ และ
ผ่านระบบ VDO Conference (ZOOM)

การเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัลได้ส่งผลให้ระบบอุดมศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ตลาดแรงงาน และสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หนึ่งในประเด็นสำคัญคือการพัฒนา ระบบ Digital Credential หรือเอกสารรับรองคุณวุฒิและผลการเรียนในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มความสะดวกในการจัดเก็บและตรวจสอบ แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่น โปร่งใส และยกระดับความน่าเชื่อถือของระบบอุดมศึกษาไทย การเสวนา “Digital Higher Education Credential Wallet Infrastructure for Thai Higher Education” โดย ผศ.ดร.ตุลย์ ไตรยสรรรค์ อาจารย์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้นำเสนอแนวคิดเชิงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่สามารถรองรับการ ออก เก็บรักษา และใช้ประโยชน์จาก Credential ในลักษณะกระเป๋าดิจิทัล (Digital Wallet) ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาระบบการอุดมศึกษาไทยในอนาคต

1. ความหมายและความสำคัญของ Credential Wallet

Credential Wallet หมายถึง โครงสร้างดิจิทัลที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเก็บรักษาและบริหารจัดการ คุณวุฒิทางการศึกษา ใบรับรองผลการเรียน ใบประกาศนียบัตร และหลักฐานการพัฒนาทักษะต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยอยู่ในรูปแบบที่ตรวจสอบย้อนกลับได้ มีมาตรฐานสากล และสามารถใช้ได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ระบบดังกล่าวไม่เพียงตอบสนองต่อความสะดวกของผู้เรียนและผู้ว่าจ้าง แต่ยังช่วยมหาวิทยาลัย ในการลดภาระการจัดการเอกสาร และเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เผยแพร่สู่ภายนอก

2. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

ผศ.ดร.ตุลย์ ได้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนา Credential Wallet จำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

- มีมาตรฐานข้อมูล (Data Standardization) เพื่อให้ใบรับรองจากทุกสถาบันสามารถสื่อสารและใช้งานร่วมกันได้
- มีระบบยืนยันตัวตนดิจิทัล (Digital Identity) เพื่อให้การออกและการใช้ Credential มีความถูกต้อง ปลอดภัย และป้องกันการปลอมแปลง
- มีแพลตฟอร์มกลาง (Interoperable Platform) ที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างมหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐ และผู้ประกอบการ
- มีความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity) เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและป้องกันการรั่วไหล

3. ประโยชน์และคุณค่าของระบบ

การมี Credential Wallet ช่วยสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือในระบบอุดมศึกษาไทย นักศึกษาสามารถพกพาหลักฐานการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกสบายและนำไปใช้สมัครงานหรือศึกษาต่อโดยไม่ต้องใช้เอกสารกระดาษ อีกทั้งผู้ประกอบการยังสามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้ทันที นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุน Lifelong Learning โดยผู้เรียนสามารถสะสม Credential จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและบันทึกไว้ในกระเป๋าดิจิทัลเดียวกัน

4. ความท้าทายในการพัฒนาและการใช้จริง

แม้ระบบ Credential Wallet จะมีประโยชน์อย่างยิ่ง แต่ก็ยังมีอุปสรรคหลายประการ เช่น

- การสร้างมาตรฐานกลางที่ทุกสถาบันยอมรับร่วมกัน
- ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ
- การกำหนดกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล การยืนยันตัวตน และความปลอดภัยของสถาบัน
- การสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากผู้เรียน อาจารย์ และผู้ประกอบการ

5. แนวทางพัฒนาสำหรับประเทศไทย

ประเทศไทยควรเริ่มจากการสร้างโครงการนำร่อง (Pilot Project) ระหว่างมหาวิทยาลัยกลุ่มแรกที่มีความพร้อมร่วมกับหน่วยงานกำกับดูแลระดับชาติ จากนั้นจึงค่อยขยายผลสู่มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ควบคู่ไปกับการพัฒนากฎหมายที่ชัดเจนและการรณรงค์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

6. สรุป

การพัฒนา Digital Higher Education Credential Wallet Infrastructure ถือเป็นก้าวสำคัญของการยกระดับระบบอุดมศึกษาไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและตอบโจทย์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระบบดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนมีเครื่องมือในการบริหารจัดการเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองอย่างยืดหยุ่นและโปร่งใส ขณะเดียวกันยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของมหาวิทยาลัยไทยในเวทีโลก อย่างไรก็ตามความสำเร็จของโครงการนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ (1) การสร้างมาตรฐานกลางที่สอดคล้องกับระดับสากล (2) ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย หน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน (3) การกำกับดูแลด้านกฎหมายและความปลอดภัยของข้อมูล และ (4) การสร้างความเข้าใจและการยอมรับในระดับสังคม หากปัจจัยเหล่านี้สามารถดำเนินการไปพร้อมกันได้ ระบบ Credential Wallet จะไม่เพียงเป็นเครื่องมือด้านเทคโนโลยี แต่ยังเป็นกลไกปฏิรูปการอุดมศึกษาไทยให้พร้อมรับความท้าทายในอนาคต

7. ช่องทางการติดตามรับชม

สามารถติดตามรับชมย้อนหลังได้ที่ “YouTube” สถาบันคลังสมองของชาติ

วันที่ 19 สิงหาคม 2568